

odbor bezpečnostní politiky
Nad Štolou 3
170 34 Praha 7

Č. j. MV- 24943-9/OBP-2024

Praha 28. srpna 2024
Počet listů: 3

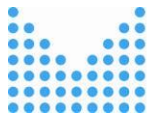
Úřad vnitřní kontroly Policejního prezidia České republiky
Kopie: **Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy**
Ředitelství služby pořádkové policie

Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k rozsahu zvláštního omezení podle § 58 zákona o policii

Odbor bezpečnostní politiky (OBP) zpracoval v návaznosti na potřebu implementace závěrů rozsudků Evropského soudu pro lidská práva následující stanovisko. Stanovisko se týká určení rozsahu osob, na něž podle § 58 odst. 1 zákona o policii dopadá zvláštní omezení při použití stanovených donucovacích prostředků.

Ustanovení § 58 odst. 1 zákona o policii vymezuje okruh osob, vůči nimž nelze při zákroku použít stanovené donucovací prostředky. Konkrétně nelze použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícím účinkem, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle tohoto zákona, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozbu namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň. Logickou výjimkou z tohoto omezení pak je jednak to, že útok takové osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak a dále také použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem v rámci zákroku proti skupině osob (§ 58 odst. 2 zákona o policii).

Okruh osob, na které se toto zvláštní omezení vztahuje, je pak stanoven tak, že výše uvedené donucovací prostředky nelze použít při zákroku proti zjevně těhotné

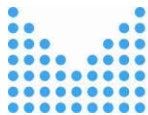
ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let.

Byť se v tomto výčtu výslovně neuvádí osoby se zjevnými projevy psychické (duševní) poruchy, OBP zastává názor, že v kontextu účelu daného omezení a za nutnosti dodržovat v rámci zákroku policie také obecnou zásadu přiměřenosti dle § 11 zákona o policii, lze toto omezení vztáhnout i na tyto osoby. A to samozřejmě za podmínek (resp. výjimek), které ustanovení § 58 zákona o policii předpokládá.

Účelem tohoto ustanovení je posílení ochrany specifických (zvláště zranitelných) osob, které z hlediska své aktuální zjevné fyzické nebo psychické konstituce a míry závažnosti jednání, které vyvolalo potřebu zákroku policie, představují pouze nízké riziko pro zasahujícího policistu a současně právě kvůli této aktuální zjevné fyzické nebo psychické konstituci hrozí, že by jim mohlo v důsledku použití určitého donucovacího prostředku při zákroku vzniknout riziko vážnější újmy (fyzické i psychické). V praxi jde primárně o méně závažné zákroky vůči těmto osobám, popřípadě eskorty těchto osob apod.

S ohledem na to, že ani u osob se zjevnými projevy psychické (duševní) poruchy nelze vyloučit, že by použití vymezených donucovacích prostředků mohlo u těchto osob vést k riziku vzniku vážnějších negativních následků, lze i s ohledem na zákonnou povinnost dodržovat zásadu přiměřenosti dle § 11 zákona o policii a s důrazem na výše uvedený zájem (účel ustanovení) chránit výrazněji integritu specifických (zvláště zranitelných) osob, vztáhnout potřebu dodržovat toto zvláštní omezení podle § 58 odst. 1 také při zákrocích vůči osobě se zjevnými projevy psychické (duševní) poruchy. Pokud zákon o policii obsahuje v § 58 výslovně omezení při zákrocích proti osobám se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou, je z hlediska účelu ustanovení zcela legitimní a důvodné, využít extensivní výklad, zahrnující do této skupiny specificky chráněných osob též osoby se zjevnými projevy psychické (duševní) poruchy. V praxi nemusí být vždy zcela zřejmé, zda se jedná o osobu se zjevnými projevy psychické (duševní) poruchy, nebo osobu pod vlivem OPL (osobu intoxikovanou). Z hlediska dodržení zásady přiměřenosti je nutno při těchto pochybnostech postupovat primárně v režimu zvláštního omezení podle § 58 odst. 1 zákona o policii.

I na tato omezení užití donucovacích prostředků při zákroku se vždy bude vztahovat podmínka zjevnosti tohoto jejich stavu, kterou zakotvuje § 58 zákona o policii, jinak by takové omezení nebylo fakticky splnitelné. Pokud (či dokud) tedy není tento stav osoby zjevný, nemůže být policista daným omezením vázán. Stejně tak se na dané situace budou vztahovat i další výjimky uvedené v § 58 zákona o policii, které se vztahují na situace, kdy útok této osoby bezprostředně ohrožuje život nebo

zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak a výjimka na použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem v rámci zákroku proti větší skupině osob.

Vše výše uvedené platí pro zákroky proti zvláště zranitelným osobám bez ohledu na to, kde k zákroku dochází. Nutno ovšem zdůraznit, že hlavně při zákrocích v nemocničním prostředí (zejména v psychiatrických nemocnicích a odděleních) je třeba vycházet z předpokladu, že se tam nacházejí zranitelné kategorie osob s fyzickým či duševním onemocněním, které s vysokou mírou pravděpodobnosti budou pod vlivem medikace, a na které je tudíž rovněž potřeba vztáhnout zvláštní režim stanovený v § 58 zákona o policii (stále ovšem za platnosti výjimek z tohoto omezení v tomto ustanovení uvedených).

Mgr. Radek Šubrt
ředitel odboru